

Advies over voorstellen van opleidingsprofielen voor het volwassenenonderwijs

Advies over voorstellen van opleidingsprofielen voor het volwassenenonderwijs

1 Adviesvragen

Op **22 mei 2007** ontving de Vlor van de afdeling Instellingen en Leerlingen Secundair Onderwijs en Volwassenenonderwijs een adviesvraag over voorstellen van nieuwe modulaire opleidingen voor het volwassenenonderwijs.

De overheid geeft hiermee uitvoering aan het prioriteitenplan 2006-2007 tot ontwikkeling van modulaire opleidingen voor het OSP¹.

Die adviesvraag heeft betrekking op volgende opleidingen voor het secundair OSP (nu secundair volwassenenonderwijs genoemd):

- Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting
- Computeroperator
- Netwerktechnicus
- NT2 verlengd richtgraad 2
- NT2 verkort richtgraad 3
- NT2 professioneel bedrijfsgericht verkort richtgraad 3
- NT2 verkort richtgraad 4
- NT2 professioneel juridisch verkort richtgraad 4
- Jeugd- en gehandicaptenzorg
- Andere talen verkort richtgraad 1
- Andere talen verkort richtgraad 2
- Grieks Pools Russisch Turks verkort richtgraad 2
- Monteur van textielmachines²

Er werd ook advies gevraagd over twee opleidingen voor het hoger OSP (nu hoger beroepsonderwijs genoemd), namelijk Gids en Reisleider. Over die opleidingen bracht de Vlor eerder al advies uit³.

Op **30 augustus 2007** ontving de Vlor van de afdeling Instellingen en Leerlingen Secundair Onderwijs en Volwassenenonderwijs een adviesvraag over een voorstel van opleidingsprofiel voor een nieuwe opleiding "Maatschappij-oriëntatie – voortraject ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting in de basiseducatie". Gezien de inhoudelijke samenhang met het voorstel van opleidingsprofiel voor het secundair volwassenenonderwijs, besliste de raad om beide dossiers samen te behandelen.

Op **24 oktober 2007** tenslotte ontving de Vlor van de afdeling Instellingen en Leerlingen Secundair Onderwijs en Volwassenenonderwijs een adviesvraag over een voorstel van opleidingsprofiel Nederlands tweede taal richtgraad 1 in de basiseducatie. Het betreft een aanpassing van een bestaand opleidingsprofiel. Gezien de inhoudelijke samenhang met de

¹ Het prioriteitenplan is opgenomen in bijlage 1 van dit advies.

² N.a.v. de adviesvoorbereiding heeft de overheid dit voorstel gewijzigd in Kwaliteitswisselaar platweverij en zwevende module Kwaliteitswissels tapijtweverij. Zie verder in dit advies onder punt 3.4.

³ Raad Levenslang en Levensbreed Leren, *Advies over voorstellen voor modulaire opleidingsprofielen in het volwassenenonderwijs*. 3 oktober 2007. (RLLL/MDR/ADV/001)

voorstellen voor opleidingsprofielen NT2 voor het secundair volwassenenonderwijs, besliste de raad om alle NT2-dossiers samen te behandelen.

2 Totstandkoming van de voorstellen

De ontwikkeling van de voorliggende opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs, kaderde nog binnen artikel 15 van het decreet van 2 maart 1999 tot regeling van een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs.

In uitvoering van de intentieverklaring van 19 oktober 2006⁴, ontwierp de overheid de raamwerken voor de opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs. Een raamwerk omvat:

- de benaming en het niveau van de opleiding;
- het totaal aantal lestijden van de opleiding
- de basiscompetenties van de opleiding
- de verhouding AV-TV-PV binnen de opleiding.

Eveneens conform die intentieverklaring, verkavelden de inrichtende machten elke opleiding verder in modules. Zij verdeelden de basiscompetenties over de modules en bepaalden het aantal lestijden per module. De inrichtende machten bezorgden hun gezamenlijke eindvoorstellen binnen de overeengekomen termijnen terug aan de Vlor. Elk eindvoorstel bevat het raamwerk en de verkaveling in modules.

De overheid ontwikkelde de voorstellen van opleidingsprofielen voor de basiseducatie.

Sedert 1 september 2007 is het nieuwe decreet volwassenenonderwijs van toepassing⁵. In de toekomst zal het de decretale stuurgroep zijn die jaarlijks voor 30 juni de voorstellen van opleidingsprofielen voor het volwassenenonderwijs voordraagt⁶, zowel voor de basiseducatie, het secundair volwassenenonderwijs als het hoger beroepsonderwijs.

Omdat de voorliggende opleidingsprofielen al onder de bepalingen van het nieuwe decreet vallen voor wat de verdere besluitvorming en de implementatie betreft, heeft de raad in onderstaand advies, waar mogelijk, al rekening gehouden met de nieuwe decretale context.

Volgens art. 24 bepaalt de Vlaamse Regering na advies van de Vlaamse Onderwijsraad, de opleidingsprofielen. Een opleidingsprofiel omvat ten minste:

- 1° het minimale aantal lestijden van een opleiding;
- 2° het aantal modules;
- 3° het aantal lestijden per module dat in aanmerking genomen wordt voor de berekening van de financiering;
- 4° de verdeling van de eindtermen, de specifieke eindtermen of basiscompetenties over de modules binnen een opleiding.

Hoewel het nieuwe decreet volwassenenonderwijs niet langer vereist dat het aantal lestijden AV/TV/PV per module of per opleiding wordt bepaald, heeft de raad in de opleidingsprofielen die als bijlage bij dit advies zijn gevoegd, toch een voorstel van vakkenconcordantie opgenomen. De vakkenconcordanties – in combinatie met de onderwijsvormen en –graden -

⁴ De intentieverklaring is opgenomen in bijlage 2 van dit advies.

⁵ Decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

⁶ Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de organisatie van het opleidingsaanbod in het volwassenenonderwijs, art. 4.

spelen immers in de huidige personeelsregelgeving nog steeds een rol op het vlak van bekwaamheidsbewijzen en barema's.

Na het advies van de Vlor zal de minister een beslissing nemen over de goedkeuring van de geadviseerde opleidingsprofielen, waarna de inrichtende machten de goedgekeurde opleidingsprofielen verder concretiseren in leerplannen.

Artikel 25 van het nieuwe decreet bepaalt dat de centra voor de organisatie van hun opleidingsaanbod, uitsluitend de door de Vlaamse Regering goedgekeurde opleidingsprofielen hanteren. De artikels 184 en 185 bevatten een overgangsregeling.

De raad vraagt dat de opleidingsprofielen die hij vandaag adviseert, eens ze door de Vlaamse Regering zijn goedgekeurd, zouden geacht worden te voldoen aan de bepalingen van art. 24 en 25 van het nieuwe decreet.

De Raad Levenslang en Levensbreed Leren keurde op 26 februari 2008 onderstaand advies met eenparigheid van stemmen goed. Er waren 20 stemgerechtigde leden aanwezig.

3 Advies

Dit advies omvat verschillende deeladviezen. De bevoegde werkgroepen of sectorcommissies bereidden de deeladviezen voor. De deskundigen van de Entiteit Curriculum en/of van de Dienst voor Beroepsopleiding lichtten de voorstellen toe. Een vertegenwoordiger van de inrichtende machten lichtte – voor de voorstellen van het secundair volwassenenonderwijs - de verkaveling in modules toe.

De raad toetste de voorstellen af aan de elementen die volgens art. 24 van het nieuwe decreet volwassenenonderwijs zijn vereist⁷ en aan de bepalingen van de intentieverklaring⁸.

3.1 Advies over de voorstellen Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting

3.1.1 Beschrijving van de voorstellen

Het betreft twee voorstellen voor opleidingsprofielen, namelijk:

Maatschappij-oriëntatie – Voortraject Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting (verder in de tekst afgekort tot EDAS) in de basiseducatie; en

Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting in het secundair volwassenenonderwijs.

Een eerste voorstel van OP situeert zich in het leergebied Maatschappij-oriëntatie van de basiseducatie en is een voortraject; een tweede voorstel situeert zich in het studiegebied Bijzondere educatieve noden van het secundair volwassenenonderwijs (SVO) en is een beroepsopleiding.

Beide voorstellen vormen samen een herwerking van de bestaande lineaire opleiding EDAS van het secundair volwassenenonderwijs. De bestaande lineaire opleiding omvat 2320 lestijden en duurt 4 jaar. De huidige opleiding EDAS is in het SVO ondergebracht in het studiegebied Bijzondere educatieve noden. Vandaag hebben vier CVO's onderwijsbevoegdheid voor deze opleiding. Een vijfde CVO biedt de opleiding aan onder de

⁷ Zie punt 2 hierboven

⁸ Intentieverklaring: zie bijlage 2 bij dit advies.

vorm van contractonderwijs en in samenwerking met één van de reguliere onderwijsaanbieders.

Omdat het VO in de toekomst volledig modulair moet worden georganiseerd, gaf de minister aan de Entiteit Curriculum de opdracht om een voorstel van opleidingsprofiel uit te werken. Na overleg tussen de kabinetten Onderwijs en vorming, Werk en Welzijn enerzijds, en met VZW De Link anderzijds, heeft de overheid principieel beslist om de opleiding EDAS op te splitsen, en het “eerste jaar” onder te brengen in de basiseducatie. De competenties van dit “eerste jaar” situeren zich namelijk op het niveau van de eerste graad SO. Wie met succes de opleiding in de basiseducatie beëindigt, behaalt het certificaat “Voortraject EDAS”.

De voorgestelde modulaire beroepsopleiding EDAS (voor het SVO) is geënt op het gelijknamige beroepscompetentieprofiel (BCP) dat de SERV in december 2006 publiceerde. Daarnaast hanteerde de entiteit Curriculum voor de beroepsopleiding EDAS van het SVO ook de SERV-publicatie “Welzijn op het werk” als referentiekader. De voorgestelde modulaire opleiding voor het SVO omvat in totaal 1920 lestijden. Voor het voortraject (basiseducatie) baseerde de ontwikkelcommissie van de Entiteit Curriculum zich vooral op de bestaande situatie in het eerste jaar van de lineaire opleiding. Het modulaire voortraject in de basiseducatie omvat in totaal 420 lestijden. Beide opleidingen samen omvatten dus 2340 lestijden. Wie met succes de opleiding EDAS in het secundair volwassenenonderwijs beëindigt, behaalt het certificaat “EDAS”. Het is de bedoeling van de overheid dat een cursist, in combinatie met het certificaat van de opleiding aanvullende algemene vorming, het volwaardig diploma secundair onderwijs kan behalen. De decreetgever bepaalde daartoe de voorwaarden⁹.

De reden waarom de Entiteit Curriculum voorstelt om de opleiding EDAS in het SVO onder te brengen in het studiegebied Bijzondere educatieve noden (BN), houdt verband met de financiering. In het studiegebied BN kan de overheid per opleiding een deler bepalen (in de andere studiegebieden geldt de deler voor alle opleidingen van het studiegebied); die deler kan dan voor EDAS gunstiger zijn dan voor de opleidingen van het studiegebied Personenzorg.

3.1.2 Algemene bemerkingen

3.1.2.1 Totstandkoming van het advies

Het advies over beide voorstellen werd voorbereid door de commissies BE en OSP, aangevuld met externe deskundigen. Het Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en de VZW De Link werden bij de voorbereiding van het advies betrokken. Er vonden twee voorbereidende vergaderingen plaats. Op de eerste vergadering, op 17 oktober 2007, lichtte een deskundige van de Entiteit Curriculum de voorstellen toe. Op 23 januari 2008 werd het advies voorbereid. De werkgroep werd voorgezeten door dhr. Christoph Vanden Eynde (Federatie Basiseducatie).

⁹ Decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, art. 42: “Ter uitvoering van artikel 41, §4, 2° en 3°, bepaalt de Vlaamse Regering, na advies van de inspectie de opleidingen, die in combinatie met het certificaat van de opleiding aanvullende algemene vorming, leiden tot een diploma secundair onderwijs. Hiertoe moeten die opleidingen voldoen aan volgende voorwaarden: 1° de minimale duur van de opleiding omvat 480 lestijden; 2° de opleiding beoogt een brede maatschappelijke participatie; 3° de opleiding, in combinatie met de opleiding aanvullende algemene vorming, verleent toegang tot het hoger onderwijs; 4° de opleiding, in combinatie met de opleiding aanvullende algemene vorming, verleent in voldoende mate toegang tot de arbeidsmarkt.”

3.1.2.2 Toeleiding

De Vlor merkt op dat het beroepscompetentieprofiel een beroepsdrempel heeft ingebouwd: men kan het beroep van ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting niet uitoefenen als men zelf geen armoede en sociale uitsluiting heeft ervaren.

Op niveau van de opleidingen, laat het decreet VO niet toe dat bovenop de decretale toelatingsvoorwaarden, bijkomende “opleidingsdrempels” worden ingebouwd. De raad wijst erop dat de Vlaamse Regering, in uitvoering van het “armoededecreet”¹⁰, de toeleiding tot de opleiding van ervaringsdeskundigen heeft geregeld¹¹.

3.1.2.3 Modulaire organisatie

De Vlor wijst erop dat in een opleiding tot ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting, de groepsdynamiek essentieel is voor het welslagen van de opleiding. Uit de ervaring met de bestaande opleiding, blijkt immers dat de cursisten het groepsgebeuren als een sterke motivationele steun ervaren. In een modulaire opleiding kunnen de cursisten zelf een aantal keuzes maken bij het doorlopen van een traject. Daardoor kan de groepssamenstelling van module tot module verschillend zijn. De Vlor meent dat het bewerkstelligen van de groepsdynamiek in deze modulaire opleiding, een uitdaging vormt voor de onderwijsverstrekkers. De Vlor is van oordeel dat de onderwijsverstrekkers de nodige sleutels in handen hebben om het groepsgebeuren te garanderen.

3.1.2.4 Twee opleidingen, twee opleidingsverstrekkers, één finaliteit?

De Vlor benadrukt de noodzaak tot samenwerking tussen de centra voor basiseducatie en de centra voor volwassenenonderwijs die ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting zullen opleiden. Volgens de Vlor is het essentieel dat de cursist beide trajecten als één geheel blijft percipiëren én beleven. De Vlor acht het wenselijk dat de centra goede afspraken maken over de doorstroming van de cursisten van het voortraject in het CBE naar de beroepsopleiding in het CVO. De Vlor vraagt dat ook de inspectie bij eventuele doorlichtingen, steeds de opleiding in haar geheel (CBE + CVO) zou doorlichten.

3.1.2.5 Procesbegeleiding, een essentiële randvoorwaarde

De Vlor benadrukt dat de procesbegeleiding een essentiële voorwaarde is voor het welslagen van dit concept. Die procesbegeleiding is noodzakelijk vanaf de start van de opleiding in het CBE tot en met het einde van de opleiding in het CVO. Idealiter wordt die procesbegeleiding verzekerd door één en dezelfde “tandem” die de cursistengroep doorheen het hele traject begeleidt. Zo’n tandem bestaat uit twee procesbegeleiders:

- een opgeleide ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting: hij/zij is aanwezig bij alle processen van het opleidingsgebeuren, maar geeft zelf geen les;
- een procesbegeleider die, naast procesbegeleiding, ook een aantal opleidingsonderdelen (modules) geeft.

Naast deze twee procesbegeleiders, staan andere lesgevers van het centrum in voor de overige opleidingsonderdelen (modules).

¹⁰ Decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding, artikel 17.

¹¹ Besluit van de Vlaamse regering van 10 oktober 2003 tot uitvoering van het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding, artikel 25.

Er zullen dus een aantal essentiële randvoorwaarden dienen vervuld te zijn alvorens dit concept kan starten. Over die randvoorwaarden zijn vandaag nog heel wat vragen. De Vlor vraagt dat hierover verder wordt overlegd met alle betrokken actoren.

3.1.3 Bemerkingen bij de verkaveling in modules

3.1.3.1 Voortraject (basiseducatie)

Beperkte uitwisselbaarheid van modules

De module NT1 is uitwisselbaar met de gelijknamige module in andere opleidingen van de basiseducatie. De Vlor vindt die uitwisselbaarheid een goed principe, omdat op die manier de doorstroom tussen de verschillende opleidingen wordt bevorderd. De Vlor stelt vast dat voor de cluster communicatieve vaardigheden, de overheid niet heeft geopteerd voor uitwisselbaarheid met aanverwante modules uit de opleiding MO- maatschappelijk participeren.

De vertegenwoordiger van de Entiteit Curriculum lichtte de redenen daarvoor toe. Enerzijds was de inhoudelijke overeenkomst niet volledig; anderzijds wilde de overheid dit onderdeel als één geheel met de rest van de opleiding zien. De centra kunnen wel de competenties die een cursist heeft verworven in het voortraject MO – EDAS honoreren in andere opleidingen, via EVC. Omgekeerd zal evenwel niet mogelijk zijn om cursisten die al een module “communicatieve vaardigheden” in een andere MO-opleiding met succes gevolgd hebben, vrij te stellen van dat onderdeel in het voortraject EDAS.

De formulering van de instapvereisten van de module NT1

De Vlor stelt vast dat de instapvereisten voor de module NT1 in dit voortraject, anders zijn dan voor de gelijknamige module in het leergebied Nederlands. In de modulaire opleiding NT1 is deze module immers een eindmodule, terwijl in het Voortraject EDAS, de module instapvrij is. De deskundige van de Entiteit Curriculum lichtte toe dat de NT1-module in dit traject de eerste module van een opleiding vormt; de toelatingsvoorwaarden voor een opleiding zijn decretaal bepaald. Dit in tegenstelling tot het leergebied Nederlands, waar de module een andere plaats in het traject inneemt. De overheid is van oordeel dat het centrum de cursist die niet over de nodige startcompetenties beschikt, ten allen tijde kan *aanraden* om voorafgaandelijk nog één of meerdere andere modules NT1 te volgen. De Vlor kan deze zienswijze bijtreden.

Het voorstel van opleidingsprofiel waarover de Vlor een consensus bereikte, is als bijlage bij het advies gevoegd.

3.1.3.2 Beroepsopleiding (secundair volwassenenonderwijs)

De opleiding is verkaveld in 27 modules. Er zijn geen vooraf bepaalde volgorderelaties vastgelegd. Dit model biedt de centra de mogelijkheid om trajecten op maat van de doelgroep uit te tekenen. Wanneer een cursist bijv. tijdelijk zijn opleiding door omstandigheden moet onderbreken en daardoor een module mist, of wanneer hij niet geslaagd is voor een module, kan hij later nog bij dezelfde klasgroep aansluiten. Dit komt het groepsproces ten goede.

Het voorstel van opleidingsprofiel waarover de Vlor een consensus bereikte, is als bijlage bij het advies gevoegd.

3.1.4 Regulier aanbod

De raad is enigszins verontrust naar aanleiding van het antwoord dat de minister op 31 januari 2008 verstrekke op een parlementaire vraag over de kosten van de opleiding tot ervaringsdeskundige¹². De toelichting die de minister geeft bij de wijze van financiering van de opleiding, wekt bij de raad de indruk dat de opleiding EDAS enkel onder de vorm van contractonderwijs wordt aangeboden. De raad wenst in dit advies te benadrukken dat de opleiding Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting vandaag al deel uitmaakt van het reguliere aanbod van het volwassenenonderwijs. Uit het feit dat de overheid advies vraagt over nieuwe opleidingsprofielen (zie ook punt 3.1.1 hierboven) gaat de raad ervan uit dat EDAS in de toekomst als regulier aanbod in het volwassenenonderwijs een plaats behoudt.

3.2 Advies over de voorstellen van opleidingsprofielen Computeroperator en Netwerktechnicus in het secundair volwassenenonderwijs – studiegebied Mechanica-elektriciteit

3.2.1 Beschrijving van de voorstellen

Het betreft 2 voorstellen voor opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs.

Beide voorstellen vormen samen een herwerking van de bestaande voorlopige modulaire opleiding Computertechnicus TSO3 van het secundair volwassenenonderwijs. Omdat het VO in de toekomst volledig modulair moet worden georganiseerd, kreeg de Dienst Beroepsopleiding de opdracht om een voorstel van raamwerk voor een opleidingsprofiel uit te werken. Dit resulteerde in twee voorstellen, met name Computeroperator en Netwerktechnicus.

Het advies over de voorstellen Computeroperator en Netwerktechnicus werd op 25 januari 2008 voorbereid door de sectorcommissie Metaal-Elektriciteit-Kunststoffen, aangevuld met deskundigen voor computertechniek. De vergadering werd voorgezeten door dhr. Johan Vandenbranden (OVSG).

3.2.2 Bemerkingen bij de voorgestelde raamwerken

3.2.2.1 Relatie opleiding-referentiekader

In de voorgestelde raamwerken vermeldt de overheid dat er voor deze opleidingen geen beroepsprofielen bestaan. De raamwerken vermelden niet welke andere referentiekaders dan wel als uitgangspunt hebben gediend. De deskundige van de Dienst Beroepsopleiding, die op de voorbereidende vergadering aanwezig was, lichtte toe welke bronnen geraadpleegd werden om tot deze voorstellen te komen, namelijk:

- het beroepsprofiel PC-engineer, opgesteld door HIVA;
- de resultaten van een voormalig DIVA-project modularisering ICT-opleidingen;
- Nederlandse websites;
- de COBRA-fiche Computeroperator van VDAB;

¹² Vlaams Parlement, Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie. Vraag om uitleg van de heer Jef Tavernier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de kosten van de opleiding 'Ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting'. 31 januari 2008.

- de goedgekeurde opleidingsprofielen van het studiegebied ICT in het volwassenenonderwijs.

De deskundigen van de Dienst Beroepsopleiding en van de Entiteit Curriculum opteerden ervoor om deze bronnen niet te vermelden in de voorgestelde raamwerken, enerzijds omdat zij dit niet als “officiële” referentiekaders beschouwen; en anderzijds omdat er geen één-op-één-relatie is tussen de OP en de referentiekaders.

De raad kan deze uitgangspunten niet helemaal bijtreden.

- 1 De raad acht het aangewezen om de gebruikte referentiekaders expliciet in het opleidingsprofiel te vermelden; het feit dat er geen één-op-één-relatie is met de OP kan volgens de raad geen reden zijn om de referentiekaders niet te vermelden. De verwijzing naar de referentiekaders die aan de basis van een OP liggen, biedt een meerwaarde voor al wie later met het OP zal werken (leerplanmakers, leerkrachten,...). Het biedt ook een houvast voor het afnemend veld (werkgevers, cursisten,...).
- 2 De raad merkt op dat het beroepsprofiel PC-Engineer wel degelijk een “officieel” beroepsprofiel is, vermits het door de SERV is gelegitimeerd en gepubliceerd¹³.
- 3 De raad wijst erop dat Agoria recent in 2006 nog een studie uitvoerde over ICT-functieprofielen op de Belgische arbeidsmarkt. De Vlor attendeerde de overheid reeds eerder op dit onderzoek¹⁴. De raad acht het wenselijk dat de overheid zou onderzoeken in hoeverre dit een valabel referentiekader vormt voor de beoogde OP.

3.2.2.2 De benamingen van de opleidingen

Uit de toelichting van de deskundige van de Dienst Beroepsopleiding, begrijpt de raad dat de voorgestelde opleidingsbenamingen geïnspireerd zijn op de geconsulteerde referentiekaders. Zo komt de benaming Computeroperator o.m. voor op de COBRA-fiche van VDAB en in Nederland; de benaming Netwerktechnicus is vooral op de Nederlandse bronnen geïnspireerd.

De raad kan met de voorgestelde benamingen akkoord gaan, maar vindt ook hier dat het vermelden van de referentiekaders in het OP een meerwaarde zou bieden voor de gebruikers.

Het is voor de raad niet duidelijk waarom de overheid bijvoorbeeld niet voor één raamwerk en één opleidingsbenaming koos, bijv. PC-engineer - naar analogie met het gelijknamige beroepsprofiel:

“In dit beroepsprofiel wordt het beroepsprofiel van PC-engineer uitgediept. We hanteren hier de term PC-engineer om de veelheid van functies te behandelen die terug te vinden zijn onder de noemer van PC-technici, PC-service engineers, PC-field engineers, technical engineers, PC- en netwerktechniekers, desktop engineers, customer services engineers, ... (...) De PC-engineer bekleedt een ondersteunende functie op technisch vlak. We kiezen bewust voor de term ‘PC-engineer’ en niet voor ‘PC-technicus’ – hoewel deze benaming courant gebruikt wordt. Deze keuze wordt gemotiveerd door de ontwikkelingen die de laatste jaren de inhoud van het beroep getekend hebben. Een PC-technicus wordt al snel beschouwd als iemand die louter en alleen op vlak van hardware instaat voor onderhoud en herstellingen van PC’s en

¹³ CEVORA/K.U.LEUVEN, *Beroepsprofiel PC-engineer*. SERV, 1999.

¹⁴ DANNY BUYSE, *Job Profiles for the ICT labour market*. 2006 (update 2007). Zie ook het advies van de Raad Levenslang en Levensbreed Leren van 3 oktober 2007 over voorstellen voor modulaire opleidingsprofielen in het volwassenenonderwijs. Blz. 11.

*randapparatuur. Meer en meer worden deze functies echter geconfronteerd met desktops die deel uitmaken van een netwerkinfrastructuur, zodat in de praktijk op zijn minst noties van netwerken vereist zijn. De centrale invalshoek blijft liggen op het vlak van de infrastructuur, maar hier ziet men dat de grens tussen het hardware- en het softwarematige steeds vager wordt: de PC-engineer moet ook beslagen zijn op het vlak van operating systems. Naarmate het beroep meer en meer verschuift naar de bredere functie van 'service engineer', waarin het luik dienstverlening belangrijker wordt, komt ook een (beperkt) luik toepassingssoftware om de hoek kijken. **Het beroep van PC-engineer kan dus omschreven worden als de persoon die instaat voor installaties, onderhoud en troubleshooting op het infrastructurele vlak en vooral gericht op PC's en randapparatuur. Naast hardwareaspecten heeft dit hoe langer hoe meer te maken met de systeemsoftware.**"¹⁵*

3.2.2.3 De basiscompetenties en het aantal lestijden voor de opleidingen

Voor de opleiding Computeroperator stelt de overheid 580 lestijden voor, en 880 lestijden voor de opleiding Netwerktechnicus. Alle basiscompetenties van Computeroperator komen ook voor in Netwerktechnicus.

De raad heeft de indruk dat de overheid het vereiste aantal lestijden voor de opleiding Computeroperator enigszins heeft overschat, terwijl het aantal lestijden voor de opleiding Netwerktechnicus eerder is onderschat.

Door de onduidelijkheid over de gebruikte referentiekaders, kon de raad deze indruk niet nader onderzoeken. De raad wil het werk dat de overheid heeft geleverd voor het ontwikkelen van het raamwerk echter ook niet op de helling zetten.

De raad stelt daarom voor om het voorgestelde aantal lestijden per opleiding te behouden, en

- om de ruimte die het aantal lestijden van het OP Computeroperator biedt, te benutten om een aantal basiscompetenties te realiseren die in het overheidsvoorstel enkel voorkomen in het OP Netwerktechnicus¹⁶; deze optie doet geen afbreuk aan de inhoud van het OP Netwerktechnicus, vermits alle basiscompetenties van het OP Computeroperator integraal terugkomen in het OP Netwerktechnicus;
- om aan het OP Netwerktechnicus een aantal zwevende modules toe te voegen; die modules maken geen deel uit van de certificaatopleiding, maar bieden een computeroperator/netwerktechnicus toch de kans om continu bij te blijven in een snel evoluerende technologische werksituatie en om verder door te groeien, zoals ook in het beroepsprofiel wordt aangegeven:

*"PC engineer is een eerder technische functie, waarvoor minder hoge diplomavereisten gesteld worden. (...) Deze functie [kan] beschouwd worden als een instroomfunctie, waarvoor toch een duidelijke vraag bestaat op de arbeidsmarkt. Het gaat ook om een doorstroomfunctie: de ervaring die hier opgedaan wordt, laat toe om (intern of extern) naar andere functies door te stromen."*¹⁷

Het voorstel van de raad is opgenomen in het OP zoals het als bijlage bij dit advies is gevoegd.

¹⁵ CEVORA/K.U.Leuven, *Beroepsprofiel PC-engineer*. SERV, 1999. Blz. 1-2.

¹⁶ De basiscompetenties ME BC 113 en MC BC 174 t.e.m. ME BC 180 van het OP Netwerktechnicus worden toegevoegd aan het OP Computeroperator (zie modules Beveiliging en Draadloze Netwerken)

¹⁷ CEVORA/K.U.Leuven, *Beroepsprofiel PC-engineer*. SERV, 1999. Blz. 1.

3.2.3 Bemerkingen bij de verkaveling in modules

De certificaatopleiding Computeroperator omvat 10 modules.

De certificaatopleiding Netwerktechnicus omvat 15 modules: 10 modules daarvan zijn identiek aan de modules uit de opleiding Computeroperator; 5 modules zijn specifiek voor de opleiding Netwerktechnicus.

Het OP Netwerktechnicus bevat bovendien 6 zwevende modules (zie ook punt 2.3 hierboven).

De raad is tevreden over dit concept: het biedt maximale doorstromingsmogelijkheden voor de cursist die van computeroperator wil “upgraden” tot netwerktechnicus, en voor wie als geschoold netwerktechnicus, nog bijkomende competenties wil verwerven om verder in de ICT-industrie door te groeien.

De raad geeft een gunstig advies over de voorstellen zoals ze als bijlage bij dit advies zijn gevoegd.

3.3 Advies over het voorstel van opleidingsprofiel Jeugd- en gehandicaptenzorg in het secundair volwassenenonderwijs– studiegebied Personenzorg

De sectorcommissie Personenzorg bereidde op 21 januari 2008 het advies voor. De vergadering werd voorgezeten door dhr. J. Van Holsbeke (Verbond der Verzorgingsinstellingen).

3.3.1 Beschrijving van het voorstel

Het voorgestelde opleidingsprofiel (OP) Jeugd- en gehandicaptenzorg vormt een herwerking van de bestaande en gelijknamige voorlopige modulaire opleiding van het secundair volwassenenonderwijs. Vandaag bieden 10 CVO's deze opleiding aan.

3.3.2 Relatie opleiding-beroep

Het voorstel van raamwerk dat is afgeleid van het beroepsprofiel Opvoeder/begeleider, dat de SERV in 2000 publiceerde¹⁸. Tijdens de ontwikkeling van het raamwerk, stelde de Entiteit Curriculum vast dat het beroepsprofiel op bepaalde punten niet meer de meest actuele situatie in de sector weergeeft. Vanwege de SERV zijn er evenwel geen plannen om dit beroepsprofiel op korte termijn te herwerken. De entiteit Curriculum consulteerde daarom bijkomend een aantal deskundigen o.m. uit de bijzondere jeugdzorg, de thuisbegeleiding en de kinderopvang. In het voorstel van basiscompetenties dat de overheid aan de Vlor voor advies voorlegt, is rekening gehouden met deze bijkomende inbreng vanuit de sector.

De Vlor toetste bij zijn adviesvoorbereiding het voorstel volledigheidshalve ook af bij VIVO, het Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding in de Social profit.

De Vlor adviseert om ook in de beschrijving van de relatie opleiding-beroep, die bijkomende accenten die vanuit het werkveld werden gesignaleerd, mee op te nemen. De Vlor stelt voor om hier ook aan te geven in welke sectoren de afgestudeerden van de opleiding kunnen tewerkgesteld worden. In het opleidingsprofiel dat als bijlage bij dit advies is gevoegd, heeft de Vlor een aangepast tekstvoorstel opgenomen.

¹⁸ SERV, *Onderzoek naar de kwalificatiebehoeften voor opvoeder/begeleider*. Brussel, maart 2000.

3.3.3 Aantal lestijden AV-TV-PV

De overheid stelt voor om in deze opleidingen 120lt AV (algemeen vak), 840 lt TV (technisch vak) en 600 lt PV (praktisch vak) op te nemen.

De Vlor stelt voor om in deze opleiding geen modules gelijk te stellen met een “algemeen” vak, maar enkel met een “technisch” of “praktisch” vak. De Vlor geeft hiervoor volgende argumenten:

- het gaat om een opleiding met een uitgesproken technisch en beroepsgericht karakter;
- om het volwaardig diploma secundair onderwijs behalen, zal de cursist deze certificaatopleiding moeten combineren met een opleiding Algemene vorming TSO3; de noodzakelijke “algemene” vakken zijn opgenomen in die aanvullende opleiding Algemene vorming;
- de aanduiding “AV” laat niet toe dat lesgevers hun eventuele beroepservaring die zij in het werkveld hebben verworven, in hun onderwijsopdracht valoriseren; ingeval van “TV” en “PV” is dit wel mogelijk; voor het volwassenenonderwijs vormen lesgevers die (ook) effectief in de sector gewerkt hebben (of er nog werken), ontegensprekelijk een meerwaarde;
- het onderscheid “AV” / “TV” wordt als artificieel ervaren.

In het opleidingsprofiel zoals het als bijlage bij dit advies is gevoegd, stelt de Vlor daarom 960 lestijden TV voor (met behoud van de 600 lestijden PV).

3.3.4 Verkaveling in modules

Elke module wordt bekrachtigd met een deelcertificaat. De Vlor vindt het belangrijk dat de deelcertificaten herkenbaar zijn voor het afnemend veld (werkgevers, cursisten,...) . Het afnemend veld moet de deelcertificaten duidelijk van elkaar kunnen onderscheiden.

In het opleidingsprofiel dat als bijlage bij dit advies is gevoegd, hebben de vertegenwoordigers van de inrichtende machten de modules zo verkaveld en de modulebenamingen zo gekozen dat de deelcertificaten goed herkenbaar zijn

Wat de modules Methodische werkbegeleiding en supervisie 1 t.e.m. 6 betreft, neemt de Vlor akte van het engagement van de Inrichtende machten om via de gezamenlijke ontwikkeling van leerplannen, de modules op een zodanige manier te concretiseren dat de deelcertificaten uitwisselbaar blijven. Ditzelfde geldt voor de modules Gesuperviseerde beroepspraktijk 1 t.e.m. 6.

3.4 Advies over de voorstellen van opleidingsprofielen Kwaliteitswisselaar platweverij en zwevende module Kwaliteitswissels tapijtweverij in het secundair volwassenenonderwijs– studiegebied Textiel

De sectorcommissie Textiel bereidde op 9 en 25 januari 2008 het advies voor. De vergaderingen werden voorgezeten door dhr. J. De Schepper (COBOT).

3.4.1 Beschrijving van de voorstellen

De voorgestelde opleidingsprofielen (OP) vormen een herwerking van de bestaande lineaire opleiding Montage van textielmachines van het secundair volwassenenonderwijs. Vandaag biedt slechts één CVO deze opleiding aan. De voorgestelde opleiding Kwaliteitswisselaar

platweverij omvat in totaal 240 lestijden; de zwevende module Kwaliteitswissels tapijtweverij omvat 120 lestijden.

De voorgestelde OP Kwaliteitswisselaar platweverij en de zwevende module Kwaliteitswissels tapijtweverij vervangen het oorspronkelijk voorstel Monteur van textielmachines, waarvan sprake in het prioriteitenplan¹⁹ en in het oorspronkelijk voorstel van raamwerk dat de overheid op 22 mei 2007 aan de Vlor bezorgde.

3.4.2 Relatie opleiding-beroep

In het oorspronkelijk voorstel van raamwerk Monteur van textielmachines, gaf de overheid aan dat het voorstel niet was afgeleid van een beroepsprofiel, maar wel nauw samenhang met het beroep van regelaar uit de beroepenstructuur van de SERV.

Tijdens de adviesvoorbereiding kwam de Vlor tot de vaststelling dat de SERV in september 2007 twee nieuwe beroepscompetentieprofielen (BCP) publiceerde, met name Regelaar platweverij en Kwaliteitswisselaar platweverij. De Vlor is van oordeel dat het BCP van Kwaliteitswisselaar platweverij een valabel referentiekader vormt voor het OP Kwaliteitswisselaar platweverij en het OP Zwevende module Kwaliteitswissels tapijtweverij. De Vlor baseert zich hiervoor op de omschrijving van het beroep zoals aangegeven in het BCP²⁰:

“De kwaliteitswisselaar platweverij vormt samen met de regelaar platweverij een beroepencluster. De kwaliteitswisselaar functioneert op een lager niveau dan de regelaar en de kwaliteitswisselaar kan hiernaar doorgroeien. Afhankelijk van de grootte van het textielbedrijf verschilt de arbeidsorganisatie op de werkvloer. Kleinere bedrijven combineren de kwaliteitswisselaar en regelaar vaak, in grotere bedrijven zijn meestal aparte beroepsbeoefenaars terug te vinden. Omwille van deze verschillende arbeidsorganisatie gebruiken bedrijven vaak verschillende benamingen om de kwaliteitswisselaar aan te duiden. Voorbeelden hiervan zijn monteur, inwever, stijlveranderaar en stijlwisselaar.”

Tijdens de adviesvoorbereiding merkte de Vlor ook op dat er geen één-op-één-relatie is tussen het BCP Kwaliteitswisselaar platweverij en het OP. Het BCP beperkt zich tot de platweverij, terwijl het oorspronkelijk voorgestelde OP Monteur van textielmachines ook basiscompetenties bevatte die betrekking hebben op het fluweel- of tapijtweven. Voor de kwaliteitswisselaar in de fluweel- en tapijtweverij is er evenwel nog geen BCP beschikbaar²¹:

“Het beroep kwaliteitswisselaar is in de productieafdeling van diverse soorten weverijen terug te vinden. In dit document beschrijven wij enkel de kwaliteitswisselaar in de platweverij en onderscheiden wij deze hiermee van de kwaliteitswisselaar in de fluweel- of tapijtweverij. In weverijen met een andere weeftechniek dan het platweven gaat dit beroep op technisch vlak namelijk met een andere inhoud gepaard.”

Naar aanleiding van deze vaststellingen heeft de deskundige van de Dienst Beroepsopleiding het oorspronkelijk voorgestelde OP afgetoetst aan het BCP Kwaliteitswisselaar platweverij, teneinde ervoor te zorgen dat alle competenties die voor dit beroep vereist zijn, aan bod komen in het OP. Dit resulteerde in een aangepast voorstel van raamwerk, met name het OP Kwaliteitswisselaar Platweverij. Dit herwerkte OP strookt volledig met het Beroepscompetentieprofiel Kwaliteitswisselaar platweverij. De Vlor is tevreden over deze herwerking.

¹⁹ Het prioriteitenplan is als bijlage bij dit advies gevoegd.

²⁰ SERV, *Beroepscompetentieprofiel Kwaliteitswisselaar platweverij*. Brussel, september 2007, blz. 7.

²¹ SERV, *Beroepscompetentieprofiel Kwaliteitswisselaar platweverij*. Brussel, september 2007, blz. 7.

Het oorspronkelijk voorgestelde OP “Monteur van textielmachines” ging verder dan het BCP Kwaliteitswisselaar platweverij. Omwille van de transparantie, heeft de overheid de basiscompetenties die wel in Monteur van textielmachines voorkwamen maar niet tot het profiel van de kwaliteitswisselaar platweverij behoren, ondergebracht in de zwevende module Kwaliteitswissels tapijtweverij. De Vlor gaat akkoord met dit voorstel van zwevende module.

3.4.3 Samenhang opleidingen in het studiegebied Textiel

In het OP geeft de overheid aan dat een vergelijking met de vroeger ontwikkelde opleidingen niet mogelijk is omwille van de verschillende formulering van de basiscompetenties.

Tijdens de adviesvoorbereiding is gebleken dat de voorgestelde opleidingsprofielen duidelijke raakvlakken hebben met het eerder goedgekeurde opleidingsprofiel Regelaar weefmachines. Dankzij de recent verschenen beroepscompetentieprofielen, kan de verhouding tussen beide opleidingsprofielen nu ook verder uitgeklaard worden. De opleiding Kwaliteitswisselaar platweverij vormt volgens de Vlor een opstap naar de opleiding Regelaar weefmachines, net zoals in het beroepsveld, de kwaliteitswisselaar kan doorgroeien naar regelaar.

De Vlor wijst erop dat ook het OP Regelaar weefmachines, moet afgetoetst worden aan het recent verschenen BCP Regelaar platweverij. Indien uit die aftoetsing blijkt dat een aanpassing van het OP wenselijk is, zal de decretale stuurgroep volwassenenonderwijs hiertoe de nodige initiatieven nemen²². De evaluatie van het OP Regelaar weefmachines is voorzien voor het schooljaar 2008-2009²³.

3.4.4 Het leertraject en de verkaveling in modules

De Vlor bereikte een consensus over het leertraject, de modulebenamingen en de verkaveling van de basiscompetenties over de modules.

De Vlor geeft een gunstig advies over de voorstellen van opleidingsprofielen zoals ze als bijlage bij dit advies zijn gevoegd..

3.5 Advies over de voorstellen voor opleidingsprofielen Nederlands tweede taal

3.5.1 Beschrijving van de voorstellen

Het betreft 5 voorstellen voor opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs (NT2 verlengd richtgraad 2; NT2 verkort richtgraad 3; NT2 professioneel bedrijfsgericht verkort richtgraad 3, NT2 verkort richtgraad 4 en NT2 professioneel juridisch verkort richtgraad 4) en 1 voorstel voor een aangepast opleidingsprofiel Nederlands tweede taal richtgraad 1 in de basiseducatie.

Het advies over de voorstellen NT2 werd op 23 januari 2008 voorbereid door de commissies BE en OSP, aangevuld met deskundigen voor NT2. De vergadering werd voorgezeten door mw. Andrea Michiels (OVSG).

²² Decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, art. 24, §1.

²³ Besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2005 betreffende de modulaire structuur van het secundair onderwijs voor sociale promotie voor het studiegebied Textiel, art. 2: “De opleidingsprofielen bedoeld in artikel 1 worden ten laatste drie jaar na de inwerkingtreding van dit besluit geëvalueerd”. Het besluit trad in werking op 1 september 2005.

3.5.2 Voorafgaande bemerking inzake de Europese niveaubenamingen

In de voorstellen die ter advies voorliggen, vermeldt de overheid systematisch de Europese niveaubenamingen²⁴ op de deelcertificaten en de certificaten, en dit zowel voor de basiseducatie als voor het secundair volwassenenonderwijs. Tijdens de voorbereidende vergaderingen deelden de deskundigen van de Entiteit Curriculum evenwel mee dat de overheid overweegt om van dit principe af te stappen. De overheid wenst het advies van de Vlor terzake te kennen.

Na een uitvoerige gedachtewisseling komt de raad tot het besluit dat het wenselijk is om de Europese niveaubenamingen op de studiebewijzen te (blijven) vermelden. De raad vindt dat die benamingen een meerwaarde vormen, en geeft hiervoor volgende argumenten:

- De Raad van Europa leverde met het ERK voor de talen prachtig werk af: het legt de basis voor internationale transparantie voor het leren en onderwijzen van taalvaardigheden;
- het Europees Referentiekader voor de talen vormt het referentiekader bij uitstek voor alle taalopleidingen van het volwassenenonderwijs, met inbegrip van NT2; alle taalopleidingen van het volwassenenonderwijs zijn uitdrukkelijk gerelateerd aan en geënt op de niveaus van het ERK;
- het toevoegen van de Europese niveaubenamingen maakt de studiebewijzen van het VO ook herkenbaarder: “waystage”, “threshold” zeggen meer dan alleen “R1”, “R2”, ...;
- het uniforme gebruik van de Europese benamingen vergemakkelijkt de communicatie tussen de CBE, CVO en de Huizen van het Nederlands;
- de Europese niveaubenamingen zijn inmiddels ook goed ingeburgerd in het ruimere maatschappelijk leven (bedrijven, private taalinstututen, ...) en vormen een eenduidig herkenningspunt (bijv. voor werkgevers, arbeidsbemiddelaars, ...);
- de centra leverden de voorbije jaren heel wat inspanningen om hun personeel (lesgevers, maar ook administratief personeel) vertrouwd te maken met de Europese benamingen; die inspanningen hebben inmiddels vruchten afgeworpen; het zou jammer zijn die resultaten teniet te doen;
- voor de basiseducatie zijn de Europese benamingen heel wat praktischer dan de vroegere indicaties op de deelcertificaten;
- ook voor de studiebewijzen van de CVO zijn de Europese benamingen heel wat transparanter dan de cijfermatige aanduidingen op de deelcertificaten (1.1, 1.2, 2.1 enz.);
- ook in nieuwe ontwikkelingen, zoals het Europees Taalportfolio, vinden de Europese niveaubenamingen volop ingang.

De raad onderschrijft alleszins de optie om voor de BE en het SVO één en dezelfde benadering te hanteren.

3.5.3 Voorstel voor een aangepast OP NT2 R1 voor de basiseducatie

3.5.3.1 Het leertraject

De wijzigingen ten opzichte van het goedgekeurde opleidingsprofiel hebben o.m. betrekking op het leertraject. De overheid stelt voor om een aantal strikte volgorderelaties tussen

²⁴ Breakthrough, waystage, threshold, vantage, effectiveness

modules, te schrappen. De raad is tevreden met dit voorstel: het nieuwe traject biedt heel wat meer flexibiliteit.

3.5.3.2 Mondelinge en schriftelijke vaardigheden afzonderlijk certificeren in de modules Waystage

De overheid heeft de basiscompetenties van de mondelinge en de schriftelijke taalvaardigheid in afzonderlijke modules ondergebracht. Dit houdt in dat mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid op het niveau Waystage in de basiseducatie voortaan afzonderlijk worden gecertificeerd. Door het opheffen van de interne volgorde-relaties binnen “waystage” (zie hierboven de bemerking over het leertraject), behouden de centra de mogelijkheid om de mondelinge en schriftelijke vaardigheden geïntegreerd aan te bieden. De raad vindt die geïntegreerde benadering ook wenselijk.

Vandaag is het bereiken van het niveau Waystage op het vlak van schriftelijke taalvaardigheden wel eens problematisch voor een aantal cursisten basiseducatie, waardoor zij niet toekomen aan vervolgentrajecten. De overheid wil met het afzonderlijk certificeren van mondelinge en schriftelijke vaardigheden, nieuwe kansen creëren om door te stromen naar een (mondeling) vervolgaanbod NT2 en/of naar bepaalde jobs op de arbeidsmarkt waarvoor schriftelijke taalvaardigheid geen echte vereiste is. De overheid wil hiermee ook duale trajecten stimuleren, dit zijn trajecten waarbij een cursist tegelijkertijd een opleiding volgt in de basiseducatie en bij een andere opleidingsverstrekker (VDAB, SYNTRA, CVO, ...).

De raad kan akkoord gaan met het voorstel om de mondelinge en schriftelijke vaardigheden op het niveau Waystage in de basiseducatie afzonderlijk te certificeren. De raad vraagt dat de minister zou onderzoeken:

- welke mogelijkheden inzake verdere opleiding (NT2 en andere) de cursist die enkel de deelcertificaten mondelinge taalvaardigheid NT2 op het niveau Waystage heeft behaald, in de feiten heeft;
- of het wenselijk is dat ook de vervolgoopleidingen NT2 in de CVO's, een opsplitsing zouden maken tussen de mondelinge en schriftelijke taalvaardigheden?

3.5.4 Voorstellen voor een verlengd en vier verkorte OP NT2 voor het secundair volwassenenonderwijs

3.5.4.1 De benamingen van de verlengde en verkorte opleidingen

De raad adviseert om de termen “verkort” en “verlengd” níét te vermelden op de deelcertificaten, noch op de certificaten. De raad vindt dat de (deel-)certificaten de bereikte eindmeet weergeven (zie ook het advies m.b.t. de Europese niveaubenamingen), en dat de aard van het traject dat een cursist heeft doorlopen om dat resultaat te behalen, van ondergeschikt belang is. De raad stelt vandaag in de praktijk vast dat vooral de term “verlengd” een stigmatiserend effect heeft. De vermelding van het totaal aantal lestijden op het certificaat is volgens de raad voldoende duidelijk voor het afnemend veld.

3.5.4.2 Het aantal lestijden van de opleiding NT2 verlengd, R2

De vertegenwoordigers van de CVO stellen zich vragen bij de haalbaarheid van het verlengde traject NT2 –R2 in het voorgestelde aantal lestijden. Voor R2 stelt de overheid 640 lestijden voor, zijnde één derde meer dan de 480 lestijden van het “standaard”traject. Ter

vergelijking: het “standaard”traject R1 in het SVO omvat 240 lestijden, het verlengde traject NT2- R1 in het SVO 360 lestijden; NT2-R1 in de basiseducatie 480 lestijden.

De raad adviseert om voor het verlengd traject R2 in het SVO verhoudingsgewijs eenzelfde verhoging van aantal lestijden te voorzien als voor het verlengd traject R1 (50% meer), althans indien de overheid met dit voorstel voor een verlengd traject NT2 R2 in de CVO's een grotere en succesvollere doorstroom vanuit de basiseducatie wil bewerkstelligen. Dit brengt het totaal aantal lestijden op 720, dus 80 lestijden meer dan wat de overheid voorstelt.

3.5.4.3 De verkaveling in modules van de verkorte en de verlengde opleidingen

De inrichtende machten hebben de opleidingen volledig naar analogie met de overeenkomstige “standaard”trajecten verkaveld²⁵.

De raad onderschrijft deze benadering, omdat zij de transparantie ten goede komt, en omdat cursisten van een verlengd of verkort traject zonder meer kunnen overgaan naar de overeenkomstige modules van het “standaard”traject en vice versa.

De toelatingsvoorwaarden per module zijn omschreven in termen van competenties, onafhankelijk van het traject dat de cursist heeft gevolgd (verkort, verlengd of “standaard”). De raad vindt dit een goed principe.

De raad vindt het wenselijk om de Europese niveaubenamingen te gebruiken op de certificaten en de deelcertificaten (zie ook punt 3.5.2 hierboven), naar analogie met de goedgekeurde opleidingsprofielen uit het studiegebied Nederlands tweede taal.

De raad geeft een gunstig advies over de opleidingsprofielen zoals ze als bijlage bij dit advies zijn gevoegd.

3.6 Advies over opleidingsprofielen voor verkorte opleidingen in het secundair volwassenenonderwijs - studiegebied Talen richtgraad 1&2

3.6.1 Beschrijving van de voorstellen

De voorstellen van opleidingsprofielen “Andere talen verkort richtgraad 1” en “Andere talen verkort richtgraad 2” hebben betrekking op Deens, Duits, Engels, Frans, Italiaans, Portugees, Spaans en Zweeds. Daarnaast is er ook een voorstel van opleidingsprofiel voor verkorte taalopleidingen Grieks, Pools, Russisch en Turks voor richtgraad 2. De voorgestelde opleidingsprofielen vormen een herwerking van de bestaande lineaire versnelde taalopleidingen. Vandaag biedt slechts één CVO in het studiegebied Talen richtgraad 1 en 2, versnelde taalopleidingen aan.

Het advies over deze voorstellen werd op 23 januari en 12 februari 2008 voorbereid door de commissie OSP, aangevuld met deskundigen voor de taalopleidingen. De vergaderingen werden voorgezeten door mw. Andrea Michiels (OVSG).

3.6.2 Voorafgaande bemerkingen over de Europese niveaubenamingen

In de voorstellen van raamwerken die de overheid ter advies voorlegde, en waarop de I.M. zich baseerden voor de verdere verkaveling in modules, vermeldt de overheid systematisch de Europese niveaubenamingen²⁶ op de deelcertificaten en de certificaten. Tijdens de voorbereidende vergaderingen deelden de deskundigen van de Entiteit Curriculum evenwel

²⁵ Zie goedgekeurde opleidingsprofielen op de website van het Departement Onderwijs, Entiteit Curriculum.

²⁶ Breakthrough, waystage, threshold, vantage, effectiveness

mee dat de overheid overweegt om van dit principe af te stappen. De overheid wenst het advies van de Vlor terzake te kennen.

De raad vindt het wenselijk om de Europese niveaubenamingen op de studiebewijzen te (blijven) vermelden, naar analogie met de goedgekeurde OP in de studiegebieden Talen. Voor de argumentatie verwijst de raad naar punt 3.5.2 hierboven.

3.6.3 Bemerkingen bij de raamwerken voor de verkorte taalopleidingen

3.6.3.1 Instapvereisten voor de opleiding AT verkort R2 en GPRT verkort R2

De overheid vermeldt als instapvereiste voor deze opleidingen, dat de cursist de basiscompetenties van R1 dient te bezitten. De raad is tevreden dat deze instapvereiste nu ook decretaal wordt onderbouwd (via Onderwijsdecreet XVIII). De raad stelt voor om de instapvereisten te formuleren op het algemene niveau waarvan de basiscompetenties moeten verworven zijn, en de verwijzing naar het mogelijks eerder gevolgde leertraject (verkort, verlengd of 'standaard') te schrappen.

3.6.3.2 Basiscompetenties en aantal lestijden van de verkorte opleiding

De overheid stelt voor de verkorte opleiding dezelfde basiscompetenties voor als in het "standaard"traject. De verkorte opleidingen omvatten in totaal

- voor AT verkort R1, 140 lestijden (ter vergelijking: het "standaard"traject omvat 240 lestijden en de bestaande versnelde lineaire opleidingen 135 lestijden);
- voor AT verkort R2 en voor GPRT verkort R2, 280 lestijden (ter vergelijking: het "standaard"traject omvat 480 lestijden en de bestaande versnelde lineaire opleidingen 270 lestijden).

De raad onderschrijft deze uitgangspunten.

De raad merkt op dat de verkorte taalopleidingen zich tot een specifiek doelpubliek richten, dat in staat is om in (gevoelig) minder lestijden toch dezelfde basiscompetenties te bereiken als in het standaardtraject.

In de goedgekeurde verkorte opleidingen voor het studiegebied NT2, wordt dit in de opleidingsprofielen als volgt omschreven:

*"Met de opleiding **NT2 R1 Verkort** [resp. **NT2 R2 Verkort**] wordt een opleiding NT2 aangeboden aan cursisten die het niveau van de gemiddelde scholingsgraad van een CVO-publiek overstijgen en die het traject van R1, m.n. 240 lestijden, [resp. R2, m.n. 480 lestijden] hierdoor vlugger kunnen doorlopen."²⁷*

De raad mist deze precisering in de voorgestelde raamwerken voor de verkorte opleidingen in het studiegebied Talen. De raad benadrukt de verantwoordelijkheid van de centra om hun kandidaat-cursisten toe te leiden tot het traject dat het best aansluit bij hun leervaardigheden en hun vooropleiding.

²⁷ Opleidingsprofiel NT2 R1 Verkort, blz. 3 en Opleidingsprofiel NT2 R2 Verkort, blz. 3.

3.6.4 Bemerkingen bij de verkaveling van de basiscompetenties over de modules

3.6.4.1 AT R1 Verkort

De inrichtende machten hebben de opleiding volledig naar analogie met het overeenkomstige “standaard”traject verkaveld²⁸.

De raad onderschrijft deze benadering.

Wat het aantal lestijden per module betreft (80-60), vindt de raad dit voorstel werkbaar.

3.6.4.2 AT R2 Verkort en GPRT R2 Verkort

De inrichtende machten hebben de basiscompetenties verkaveld in 4 modules.

- de modules 2.1 en 2.2 bevatten dezelfde basiscompetenties; het voorstel van de I.M. bestaat erin om het onderscheid tussen 2.1 en 2.2 op leerplanniveau te maken aan de hand van de contexten; de 13 contexten worden m.a.w. over de beide modules gespreid;
- de modules 2.3 en 2.4 bevatten dezelfde basiscompetenties; het onderscheid tussen 2.3 en 2.4 zal op leerplanniveau verder worden uitgewerkt aan de hand van de contexten; ook hier is het de bedoeling om de 13 contexten over de twee modules te spreiden.

Ook op het niveau van de module is de raad in principe voorstander van transparantie en uitwisselbaarheid met het standaardtraject.

In vergelijking met het “standaard”traject, bestaat er een volledige symmetrie – op het vlak van basiscompetenties én contexten - tussen

- de modules [Threshold 1 A/B + Threshold 2 A/B = 240 It] en de verkorte modules [R2.1 + R2.2 = 140 It] enerzijds, en tussen
- de modules [Threshold 3 A/B + Threshold 4 A/B = 240 It] en de verkorte modules [R2.3 + R2.4 = 140 It] anderzijds.

In vergelijking met de modules van het “standaard”traject, stelt de raad ook een verschilpunt vast. Zo bevat bijv. de verkorte module R2.1 (80 It) méér basiscompetenties dan de overeenkomstige modules Threshold 1 A/B (2x60 It). Een cursist die van het verkorte traject naar het standaardtraject overstapt, zal van dat verschil geen hinder ondervinden. Een overstap van het “standaard”traject naar het verkorte traject daarentegen lijkt minder evident.

De raad stelt vast dat in het enige CVO dat vandaag versnelde taalopleidingen aanbiedt, het probleem zich in de feiten niet stelt. Er zijn zo goed als geen cursisten die overstappen van een standaardtraject naar een versneld traject of vice versa. Dit is ook logisch, vermits het om een ander doelpubliek gaat.

Wat het aantal lestijden per module betreft (80-60-80-60), vindt de raad dit voorstel werkbaar.

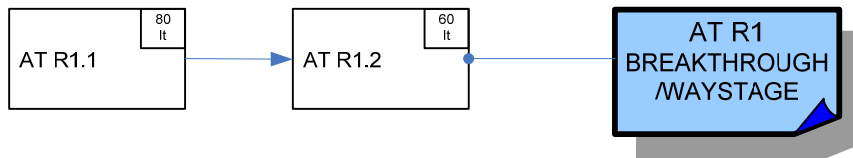
²⁸ Zie goedgekeurde opleidingsprofielen op de website van het Departement Onderwijs, Entiteit Curriculum.

3.6.5 Bemerkingen bij het leertraject

3.6.5.1 AT R1 Verkort

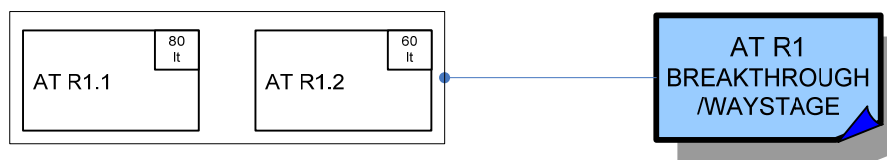
De raad bereikte geen consensus over het leertraject. Het meningsverschil betreft het al dan niet opleggen van een verplichte volgorde relatie (pijl) tussen de modules 1.1 en 1.2.

Voorstel 1 (meerderheidsvoorstel van de werkgroep):

De meeste leden stellen voor om het leertraject van de verkorte taalopleidingen R1 volledig te aligneren op dat van het standaardtraject R1, omwille van de vergelijkbaarheid, en om te vermijden dat centra hardnekkig zouden vasthouden aan een lineair schooljarensysteem.

Voorstel 2 (minderheidsvoorstel van de werkgroep):

Een minderheid van de leden, waaronder het CVO dat vandaag de versnelde lineaire taalopleidingen aanbiedt, stelt voor om tussen de modules 1.1 en 1.2 géén verplichte volgorde relatie op te leggen. Zij geven hiervoor de volgende argumentatie:

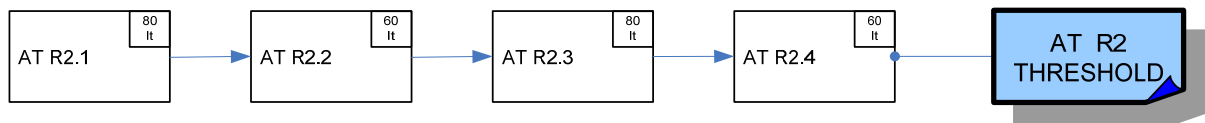
- Op basis van de ervaring die de aanbieders van versnelde taalopleidingen²⁹ hebben, blijkt dat de doelgroep voornamelijk bestaat uit hooggeschoolden, (vaak hogeschool- of universiteitsstudenten), die zich meteen voor een heel school- of academiejaar inschrijven. De uitval is minimaal (zowat 90% haalt de eindmeet). Het zou het CVO én de cursisten heel wat administratie besparen indien men vanaf de start voor een globaal pakket van 140 lestijden zou kunnen inschrijven (AT R1.1 80 It + AT R1.2 60 It).
- Ook in het “standaard”traject kunnen de centra telkens 2 modules van 60 It samen in één “blok” van 120 lestijden aanbieden.
- Voorstel 2 behoudt voor het CVO en voor de cursisten de mogelijkheid om slechts voor één module tegelijkertijd in te schrijven; de cursisten hebben hoe dan ook voor elke module recht op een deelcertificaat wanneer zij slagen voor de module.

3.6.5.2 AT R2 Verkort en GPRT R2 Verkort

De raad bereikte geen consensus over het leertraject. Het meningsverschil betreft het al dan niet opleggen van een verplichte volgorde relatie (pijl) tussen de modules 2.1 en 2.2 en tussen de modules 2.3 en 2.4.

²⁹ Naast het enige CVO dat verkorte taalopleidingen R1 en R2 aanbiedt in het studiegebied Talen richtgraad 1&2, zijn er ook twee CVO die verkorte NT2-opleidingen aanbieden.

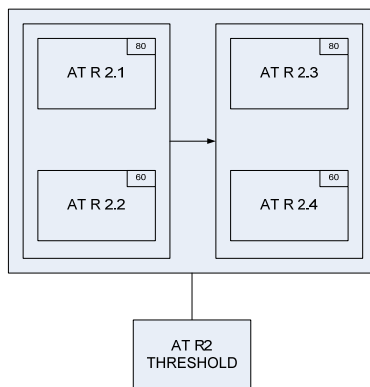
Voorstel 1 (meerderheidsvoorstel van de werkgroep):

De meeste leden stellen voor om het leertraject van de verkorte taalopleidingen R2 volledig te aligneren op dat van het standaardtraject R2, omwille van de vergelijkbaarheid, en om te vermijden dat centra hardnekkig zouden vasthouden aan een lineair schooljarensysteem.

Gezien de voorgestelde verkaveling van de basiscompetenties (zie punt 3.6.4.2 hierboven), is er nochtans geen enkel inhoudelijk argument om tussen de modules 2.1 en 2.2, resp. tussen 2.3 en 2.4 een verplichte volgorde relatie in te bouwen.

Voorstel 2 (minderheidsvoorstel van de werkgroep):

Een minderheid van de leden, waaronder het CVO dat vandaag de versnelde lineaire taalopleidingen aanbiedt, stelt voor om tussen de modules 2.1 en 2.2, resp. tussen 2.3 en 2.4 géén verplichte volgorde relatie op te leggen. Zij geven hiervoor de volgende argumentatie:

- Gezien de voorgestelde verkaveling van de basiscompetenties, is er geen enkel inhoudelijk argument om tussen de modules 2.1 en 2.2, resp. tussen 2.3 en 2.4 een verplichte volgorde relatie in te bouwen.
- Op basis van de ervaring die de aanbieders van versnelde taalopleidingen³⁰ hebben, blijkt dat de doelgroep voornamelijk bestaat uit hooggeschoolden, (vaak hogeschool- of universiteitsstudenten), die zich meteen voor een heel school- of academiejaar inschrijven. De uitval is minimaal (zowat 90% haalt de eindmeet). Het zou het CVO én de cursisten heel wat administratie besparen indien men vanaf de start voor een globaal pakket van 140 lestijden zou kunnen inschrijven (AT R2.1 80 lt + AT R2.2 60 lt).
- Ook in de “standaard”trajecten kunnen de centra de A/B-modules van 2x60 lt (of 2x80 lestijden in het “bis”traject) samen in één “blok” van 120 (of 160) lestijden aanbieden.
- Voorstel 2 behoudt voor het CVO en voor de cursisten de mogelijkheid om slechts voor één module tegelijkertijd in te schrijven; de cursisten hebben hoe dan ook voor elke module recht op een deelcertificaat wanneer zij slagen voor de module.

³⁰ Naast het enige CVO dat verkorte taalopleidingen R1 en R2 aanbiedt in het studiegebied Talen richtgraad 1&2, is er nog één CVO dat verkorte NT2-opleidingen aanbiedt.

4 Slotbeschouwingen

De voorbije maanden werkten alle partners die bij de ontwikkeling en advisering van de opleidingsprofielen waren betrokken, heel intensief aan de realisatie van een kwaliteitsvol en gedragen eindresultaat. De raad drukt de hoop uit dat de centra de nieuwe opleidingsprofielen zo snel mogelijk zouden kunnen in gebruik nemen. Rekening houdend met de verdere besluitvormingsprocedure, meent de raad dat dit vanaf 1 februari 2009 mogelijk zou moeten zijn. De raad vraagt dat de overheid aan de centra en de leerplanmakers zo snel mogelijk uitsluitsel zou geven over de mogelijke datum van implementatie van de nieuwe voorstellen.

De raad stelt vast dat bij de centra heel wat vragen leven over hoe de onderwijsbevoegdheid voor deze opleidingen zal worden geregeld. In welke gevallen zullen centra ambtshalve onderwijsbevoegdheid verwerven en in welke gevallen moet een programmatieprocedure worden gevolgd? De raad vraagt dat de overheid hierover tijdig en duidelijk zou communiceren.

Monique De Ridder
secretaris

Gunther Degroote
voorzitter

Overzicht van de bijlagen

Bijlage 1	Prioriteitenplan tot ontwikkeling van modulaire opleidingen voor het onderwijs voor sociale promotie (vanaf schooljaar 2006-2007)		
Bijlage 2	Intentieverklaring tot ontwikkeling van modulaire opleidingen voor het onderwijs voor sociale promotie, in uitvoering van artikel 15 van het decreet van 2 maart 1999 tot regeling van een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs		
Bijlage 3	Opleidingsprofiel MO-Voortraject beroepsopleiding Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting	Leergebied Maatschappij-oriëntatie	Basiseducatie
Bijlage 4	Opleidingsprofiel Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting	Studiegebied Bijzondere educatieve noden	Secundair volwassenen-onderwijs
Bijlage 5	Opleidingsprofiel Computeroperator	Studiegebied Mechanica-elektriciteit	Secundair volwassenen-onderwijs
Bijlage 6	Opleidingsprofiel Netwerktechnicus	Studiegebied Mechanica-elektriciteit	Secundair volwassenen-onderwijs
Bijlage 7	Opleidingsprofiel Jeugd- en gehandicaptenzorg	Studiegebied Personenzorg	Secundair volwassenen-onderwijs
Bijlage 8	Opleidingsprofiel Kwaliteitswisselaar platweverij	Studiegebied Textiel	Secundair volwassenen-onderwijs
Bijlage 9	Opleidingsprofiel Zwevende module Kwaliteitswissels tapijtweverij	Studiegebied Textiel	Secundair volwassenen-onderwijs
Bijlage 10	Opleidingsprofiel NT2 – R1	Leergebied Nederlands tweede taal	Basiseducatie
Bijlage 11	Opleidingsprofiel NT2 Verlengd R2	Studiegebied Nederlands tweede taal	Secundair volwassenen-onderwijs
Bijlage 12	Opleidingsprofiel NT2 Verkort R3	Studiegebied Nederlands tweede taal	Secundair volwassenen-onderwijs
Bijlage 13	Opleidingsprofiel NT2 Verkort R4	Studiegebied Nederlands tweede taal	Secundair volwassenen-onderwijs
Bijlage 14	Opleidingsprofiel NT2 Professioneel	Studiegebied	Secundair

	Bedrijfsgericht R3 Verkort	Nederlands tweede taal	volwassenen- onderwijs
Bijlage 15	Opleidingsprofiel NT2 Professioneel Juridisch R4 Verkort	Studiegebied Nederlands tweede taal	Secundair volwassenen- onderwijs
Bijlage 16	Opleidingsprofiel Andere talen verkort R1	Studiegebied Talen 1&2	Secundair volwassenen- onderwijs
Bijlage 17	Opleidingsprofiel Andere talen verkort R2	Studiegebied Talen 1&2	Secundair volwassenen- onderwijs
Bijlage 18	Opleidingsprofiel GPRT verkort R2	Studiegebied Talen 1&2	Secundair volwassenen- onderwijs

Inhoudsopgave

1	Adviesvragen	1
2	Totstandkoming van de voorstellen.....	2
3	Advies	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.1	Advies over de voorstellen Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting	3
3.1.1	Beschrijving van de voorstellen	3
3.1.2	Algemene bemerkingen	4
3.1.2.1	Totstandkoming van het advies	4
3.1.2.2	Toeleiding	5
3.1.2.3	Modulaire organisatie	5
3.1.2.4	Twee opleidingen, twee opleidingsverstrekkers, één finaliteit?	5
3.1.2.5	Procesbegeleiding, een essentiële randvoorwaarde	5
3.1.3	Bemerkings bij de verkaveling in modules	6
3.1.3.1	Voortraject (basiseducatie)	6
3.1.3.2	Beroepsopleiding (secundair volwassenenonderwijs)	6
3.1.4	Regulier aanbod	7
3.2	Advies over de voorstellen van opleidingsprofielen Computeroperator en Netwerktechnicus in het secundair volwassenenonderwijs – studiegebied Mechanica-elektriciteit.....	7
3.2.1	Beschrijving van de voorstellen	7
3.2.2	Bemerkings bij de voorgestelde raamwerken	7
3.2.2.1	Relatie opleiding-referentiekader	7
3.2.2.2	De benamingen van de opleidingen	8
3.2.2.3	De basiscompetenties en het aantal lestijden voor de opleidingen	9
3.2.3	Bemerkings bij de verkaveling in modules	10
3.3	Advies over het voorstel van opleidingsprofiel Jeugd- en gehandicaptenzorg in het secundair volwassenenonderwijs– studiegebied Personenzorg.....	10
3.3.1	Beschrijving van het voorstel	10
3.3.2	Relatie opleiding-beroep	10
3.3.3	Aantal lestijden AV-TV-PV	11
3.3.4	Verkaveling in modules.....	11
3.4	Advies over de voorstellen van opleidingsprofielen Kwaliteitswisselaar platweverij en zwevende module Kwaliteitswissels tapijtweverij in het secundair volwassenenonderwijs– studiegebied Textiel.....	11
3.4.1	Beschrijving van de voorstellen	11
3.4.2	Relatie opleiding-beroep	12
3.4.3	Samenhang opleidingen in het studiegebied Textiel	13
3.4.4	Het leertraject en de verkaveling in modules.....	13
3.5	Advies over de voorstellen voor opleidingsprofielen Nederlands tweede taal.....	13
3.5.1	Beschrijving van de voorstellen	13
3.5.2	Voorafgaande bemerking inzake de Europese niveaubenamingen	14
3.5.3	Voorstel voor een aangepast OP NT2 R1 voor de basiseducatie	14
3.5.3.1	Het leertraject.....	14
3.5.3.2	Mondelinge en schriftelijke vaardigheden afzonderlijk certificeren in de modules Waystage 15	
3.5.4	Voorstellen voor een verlengd en vier verkorte OP NT2 voor het secundair volwassenenonderwijs.....	15
3.5.4.1	De benamingen van de verlengde en verkorte opleidingen	15
3.5.4.2	Het aantal lestijden van de opleiding NT2 verlengd, R2.....	15
3.5.4.3	De verkaveling in modules van de verkorte en de verlengde opleidingen	16

3.6	Advies over opleidingsprofielen voor verkorte opleidingen in het secundair volwassenenonderwijs - studiegebied Talen richtgraad 1&2	16
3.6.1	Beschrijving van de voorstellen	16
3.6.2	Voorafgaande bemerkingen over de Europese niveaubenamingen	16
3.6.3	Bemerkingen bij de raamwerken voor de verkorte taalopleidingen.....	17
3.6.3.1	Instapvereisten voor de opleiding AT verkort R2 en GPRT verkort R2	17
3.6.3.2	Basiscompetenties en aantal lestijden van de verkorte opleiding	17
3.6.4	Bemerkingen bij de verkaveling van de basiscompetenties over de modules	18
3.6.4.1	AT R1 Verkort	18
3.6.4.2	AT R2 Verkort en GPRT R2 Verkort	18
3.6.5	Bemerkingen bij het leertraject	19
3.6.5.1	AT R1 Verkort	19
3.6.5.2	AT R2 Verkort en GPRT R2 Verkort	19
4	Slotbeschouwingen	21
	Overzicht van de bijlagen	22